

ANIVERSĂRI

PATRIARHUL ȘTIINȚEI SOLULUI ȘI REMARCABIL ECOLOG *(Academicianul Andrei Ursu la 90 ani de la naștere)*

Patrimoniul țării constituie nu numai economia, știința, cultura și personalitățile care își aduc contribuția în prosperarea neamului, ci și solurile de cernoziom. Istoria păstrează în analele sale pe cei care sporesc tezaurul țării. Academicianul Andrei Ursu a contribuit suficient la dezvoltarea bazelor științifice și practice ale pedologiei, științei despre sol, biogeografiei, ecologiei, precum și la elaborarea căilor de utilizare optimă a solurilor cernoziomice, prin ce și-a adus suportul în promovarea agriculturii raționale. Grație rezultatelor științifice de mare valoare și aptitudinilor creative și organizatorice, capacităților intelectuale și morale alese, Dumnealui s-a plasat în pleiada personalităților de vază ale țării.

Genericul D-lui de viață este onestitatea, obiectivitatea, respectabilitatea, sinceritatea și integritatea.

A .Ursu, academician, doctor habilitat în științe biologice, profesor universitar, academician de Onoare al Academiei de Științe Agricole și Silvicultură din România, laureat al Premiului de Stat, laureat a mai multor distincții, s-a născut în comuna Strășeni, județul Lăpușna la 20 decembrie 1929. Vara, în timpul vacanței, Andrei aștepta cu nerăbdare să plece cu tatăl său, ce activa ca poștaş, în „cursa” celor patru sate din vecinătate. Aceste călătorii au fost primele lecții despre bogăția și frumusețea Codrilor, despre Mănăstirea Căpriană. Tocmai atunci a luat cunoștință de un profil pedologic (de

sol), descoperit de tatăl său, care mai apoi s-a dovedit că a fost săpat în anul 1938 de către cunoscutul savant academicianul Nicolae Cernescu.

Fiind martor ocular al încercărilor grele prin care a trecut poporul nostru în cea de-a doua jumătate a anilor 40 și intuind că bogăția principală a țării sunt oamenii harnici și solul fertil, Domnia sa, s-a pomenit în fața dilemei – să devină medic pentru a proteja sănătatea acestor oameni harnici, ori să devină pedolog, ca să exploateze gospodărește acest sol. Iată de ce se înscrie la Institutul de Medicină din Chișinău, însă dragostea față de natură îl determină ca, peste puțin timp, să se transfere la Facultatea de Biologie și Pedologie a Universității de Stat din Moldova. Aici a avut fericirea să asculte strălucitele prelegeri ale unei pleiade de profesori. De notat că academicianul N. Dîmo a fost cel care a exercitat o influență decisivă asupra tânărului Andrei Ursu, stimulându-i interesul pentru știința solului.

După absolvirea Universității de Stat din Moldova, în anul 1953, a fost angajat ca laborant la Institutul de Pedologie, Agrochimie și Meliorație al Filialei din Moldova a Academiei de Științe a fostei Uniuni Sovietice, unde a avut privilegiul să conlucreze nu numai cu academicianul Nicolaie Dîmo, dar și cu eruditul profesor Igor Krupenicov. Încadrându-se activ în procesul de studiu al solurilor republicii, tânărul cercetător obține date de o mare valoare privind compoziția și proprietățile solurilor, elaborează principiile de regionare și grupare a solurilor după gradul acestora de a fi exploatate ca terenuri agricole, ceea ce i-a permis să susțină în anul 1964 teza de doctor în științe geografice, iar în 1979 – teza de doctor habilitat în științe biologice în două din cele mai prestigioase centre științifice de profil – Institutul de Geografie al Academiei de Științe din Moscova și Universitatea de Stat „Mihail Lomonosov” din Moscova.

Exercitând pe rând funcțiile de laborant (1953-1954), cercetător științific inferior (1954-1958), cercetător științific superior (1958-1966), director adjunct pentru problemele de știință (1966-1983), director (1983-1986), concomitent deținând și funcția de director general al AȘP „Fertilitatea”, iar din 1986 continuând activitatea în cadrul Academiei de Științe a Moldovei: academician-coordonator al Secției de Științe Biologice și Chimice (1986-2000), șef al laboratorului de Geografie și Evoluție a solurilor al Institutului de Ecologie și Geografie al Academiei de Științe a Moldovei a efectuat cercetări în domeniul genezei, geografiei, cartografierii, regionării, transformării tehnogenetice, pretabilității și evoluției contemporane a solurilor. A determinat legitățile geografiei solurilor, a realizat regionarea pedo-geografică propunând o metodă originală de microraiionare, a evidențiat și caracterizat unitățile regionale pedo-geografice. A studiat pretabilitatea solurilor pentru culturile viti-pomicole și a elaborat instrucțiuni pentru evaluarea agro-ecologică a solurilor în scopul amplasării culturilor pomicole, a stabilit variabilitatea și gradele tehnogenezei solurilor. A enunțat o nouă concepție și un sistem original de evaluare și codificare a proprietăților specifice ale solurilor, pe baza cărora a propus o nouă clasificare a solurilor Moldovei. A inițiat un sistem complex de caracterizare automată a solurilor și a elaborat harta digitală a solurilor.

Academicianul Andrei Ursu este autor a cca 650 lucrări științifice, inclusiv 19 monografii, mai mult de 30 de atlase și hărți ale solurilor republicii, peste 20 de broșuri și materiale instructive.

Apreciată în mod deosebit în literatura de specialitate, monografia „Regionarea agropedologică a Moldovei” (1980) este o lucrare științifică de pionierat, în care au fost

generalizate datele privitor la compoziția și proprietățile solurilor, legitățile de repartiție a lor și principiile regionării pedologice.

De o deosebită importanță practică se bucură lucrarea științifică „Resursele naturale și geografia solurilor Moldovei” (1977), în care autorul a descris detaliat căile eficiente de utilizare, procedeele de ameliorare a solurilor și sporirii fertilității lor.

În monografia „Microregionarea pedologică” (1980), distinsă cu cel mai înalt premiu în pedologie (premiul V. Viliams), sunt generalizate rezultatele elaborării bazelor folosirii raționale ale solurilor, principiilor și metodelor microregionării pedologice.

În 1988 vede lumina tiparului lucrarea „Conservarea solurilor în condițiile agriculturii intensive”, în care sunt analizați factorii ce provoacă poluarea și degradarea solului, argumentându-se măsurile de prevenire și diminuare a acestor fenomene.

Tratatul în trei volume „Solurile Moldovei” (1984-1986), distins cu Premiul de Stat, și „Atlasul solurilor Moldovei”, autor și unul din redactori ai cărora este Dumnealui, a intrat în tezaurul pedologiei contemporane, devenind cărți de căpătâi pentru specialiștii din domeniu. O apreciere înaltă merită muzeul solurilor creat în Institutul de Pedologie și Agrochimie „N. Dîmo”.

În ultima perioadă au văzut lumina tiparului o serie de lucrări care încununează opera dl. academician A. Ursu, cum ar fi: „Solurile Moldovei” în colecția Academica, 2011; „Solurile Rezervației „Codrii”, 2011 (coautor Barcari, E.); „Pedologie aplicativă. Domenii și metode”, 2012; „Написано о земле – почве” и „Почвоведческие были”, 2012.

Dacă am încerca să plasăm în viitor ideile și elaborările academicianului A. Ursu și dacă le-am conferi o finalizare în contextul proceselor ce au loc în țara noastră, am constata imensa lor valoare și utilitate la soluționarea problemelor agroecologice actuale.

La cei 90 de ani, îi dorim D-lui academician Andrei Ursu sănătate, mulți ani înainte și să-și vadă realizate ideile trudei Domniei Sale de o viață.

Acad. FURDUI Teodor

Acad. GAINA Boris

M. cor. NEDEALCOV Maria

Dr. CHIRILOV Alexandru

Dr. STEGĂRESCU Vasile